

Lijnen/randen en passe-partouts maken met Photoshop.

Les 1: Witte rand om de foto m.b.v. canvasgrootte.

1. Open de foto in Photoshop.
2. Klik in menu AFBEELDING op CANVASGROOTTE
3. Zorg dat in het vakje *relatief* een vinkje staat.
4. In de vakken breedte en hoogte vul je het juiste aantal *centimeters* in, bijv. 0,4 en 0,4.
5. Onder op het scherm staat het onderdeel *Kleur canvasuitbreiding*. Staat hier niet WIT, klik dan op het pijltje en maak de keuze WIT.
6. Klik op OK. Rond de foto verschijnt nu een witte rand van 0,4 cm dik.
7. Als de foto niet volledig in beeld verschijnt, dubbelklik dan op de gereedschappenbalk op het *handje*.
8. Wil je de afmeting van de foto vastleggen, klik dan in menu AFBEELDING op AFBEELDINGSGROOTTE en vul bijv. een breedte in van 20 cm. De hoogte wordt dan automatisch aangepast, bijv. 29,7 cm. Zorg ervoor dat er een vinkje staat voor *Verhoudingen behouden*.

Variaties:

9. Door breedte en hoogte aan te passen (zie regel 4) kun je de rand om de foto veranderen. Bijv. breedte 0 en hoogte 0,5. Boven en onder aan de foto is er dan geen rand, en links en rechts is er een rand van een halve cm.
10. In het vak *Plaatsing* staan 8 pijltjes. Door op een pijltje te klikken wordt de foto in een bepaalde richting verplaatst op het canvas. Het lijkt dan alsof de rand is aangepast..

Zo zijn er uiteraard eindeloos veel mogelijkheden. Het is maar wat je "mooi" vindt!

Les 2: Een gekleurde rand om de foto m.b.v. canvasgrootte.

1. Open de foto in Photoshop.
2. Klik in menu AFBEELDING op CANVASGROOTTE
3. Zorg dat in het vakje *relatief* een vinkje staat.
4. In de vakken breedte en hoogte vul je het juiste aantal *centimeters* in, bijv. 0,6 en 0,6.
5. Onder op het scherm staat het onderdeel *Kleur canvasuitbreiding*. Meestal staat hier *wit* of de laatste optie die je zelf hebt gekozen.
6. Klik op de pijltje rechts en er verschijnt een menu met 6 opties. Klik op *Overige...*
7. Nu opent de *Kleurkiezer*. M.b.v. de *kleurkiezer* kun je elke gewenste kleur kiezen voor de canvas-rand van je foto.
8. Klik ergens op een felle kleur die goed contrasteert met je foto. (Het gaat er nu om dat je kunt zien wat er gebeurt, niet zozeer of je het mooi vindt.) De gekozen kleur verschijnt in het aparte vak rechtsboven. Klik op OK. De *Kleurkiezer* sluit.
9. Rechts van het vak *Kleur canvasuitbreiding* verschijnt de door jou gekozen kleur. Sluit het scherm *Canvasgrootte* door op OK te klikken. Rond de foto verschijnt nu een rand van bijv. 0,6 cm in kleur.

Uiteraard kun je regel 8, 9 en 10 uit les 1 ook hier toepassen.

Les 3: Een gekleurde rand om de foto m.b.v. canvasgrootte. Met een specifieke kleur gekozen uit de foto.

1. Open de foto in Photoshop.
2. Klik in menu AFBEELDING op CANVASGROOTTE
3. Zorg dat in het vakje *relatief* een vinkje staat.
4. In de vakken breedte en hoogte vul je het juiste aantal *centimeters* in, bijv. 1,0 en 1,0.
5. Onder op het scherm staat het onderdeel *Kleur canvasuitbreiding*. Meestal staat hier *wit* of de laatste optie die je zelf hebt gekozen.
6. Klik op de pijltje rechts en er verschijnt een menu met 6 opties. Klik op *Overige...*
7. Nu opent de *Kleurkiezer*. M.b.v. de *kleurkiezer* kun je elke gewenste kleur kiezen voor de canvas-rand van je foto.
8. Nu ga je een rand maken die precies de kleur heeft van een onderdeel uit je foto. Zodra de *Kleurkiezer* opent wordt op de gereedschappenbalk automatisch het *pipet* geselecteerd. Als je nu de muis op de foto plaatst, verandert deze in het *pipet*. (Als niet het pipet, maar een O met streepjes verschijnt, staat de Capslock op het toetsenbord ingedrukt!)
9. Zet het *pipet* op een kleur op de foto die je wilt gebruiken als kleur voor de rand. (Kies ook nu weer een kleur die goed contrasteert zodat je kunt zien wat er gebeurt.)
10. Klik op de linkermuisknop. Op de *Kleurkiezer* verschijnt in het bovenste deel van het kleine "kleurvak" de kleur die je hebt uitgekozen. (In het onderste deel staat de kleur die is uitgekozen in het "grote" kleurvak.) Bevalt de kleur niet, zoek dan met het *pipet* een andere kleur en klik weer met de linker muisknop.
Ben je tevreden, sluit dan de *Kleurkiezer* door op OK te klikken.
11. Rechts van het vak *Kleur canvasuitbreiding* verschijnt de door jou gekozen kleur. Sluit het scherm *Canvasgrootte* door op OK te klikken. Rond de foto verschijnt nu een rand van bijv. 1,0 cm in kleur.

Uiteraard kun je regel 8, 9 en 10 uit les 1 ook hier toepassen.

Les 4: Meerdere randen maken d.m.v. canvasgrootte.

M.b.v. *canvasgrootte* kun je op een eenvoudige en snelle manier allerlei randen maken. Bijvoorbeeld 3 randen in 3 verschillende kleuren, zodat het lijkt alsof de foto verdiept in een lijst zit.

1. Open de foto in Photoshop.
2. Klik in menu AFBEELDING op CANVASGROOTTE
3. Zorg dat in het vakje *relatief* een vinkje staat.
4. In de vakken breedte en hoogte vul je het juiste aantal *centimeters* in, bijv. 0,5 en 0,5.
5. Onder op het scherm staat het onderdeel *Kleur canvasuitbreiding*. Meestal staat hier *wit* of de laatste optie die je zelf hebt gekozen.
6. Klik op de pijltje rechts en er verschijnt een menu met 6 opties. Klik op *WIT*.
7. Sluit het scherm door op OK te klikken. Rond de foto zit een witte rand van 0,5 cm dik.
8. Herhaal nu regel 2 t/m 6 MAAR verander de kleur wit in *GRIJS!!*
9. Sluit het scherm door op OK te klikken. Rond de foto zitten nu 2 randen van 0,5 cm dik: een witte rand en een grijze rand.
10. Herhaal nu regel 2 t/m 6 MAAR verander de kleur grijs in *ZWART!!*
11. Sluit het scherm door op OK te klikken. Rond de foto zitten nu 3 randen van 0,5 cm dik: een witte rand, een grijze rand en een zwarte rand.

Uiteraard kun je regel 8, 9 en 10 uit les 1 ook hier toepassen.

Opmerkingen over de canvasmethode:

1. Als de rand eenmaal rond de foto staat, kun je breedte, hoogte enz. niet meer bewerken. Vind je de rand toch niet goed, dan moet je die dus eerst in HISTORIE verwijderen en opnieuw beginnen. Dit is dus een nadeel van de canvasmethode.
2. Je kunt achteraf wel de kleur van de rand veranderen, maar dat gaat vaak fout. Bijvoorbeeld: De rand is WIT. M.b.v. Pipet en Emmertje maak je de rand rood. Omdat je in dezelfde laag werkt (de rand zit immers aan de foto vast) veranderen ook alle andere witte kleuren in de foto in rood. En dat is uiteraard niet de bedoeling.

Les 5: Lijnen en randen maken m.b.v. lagen.

1. Open de foto in Photoshop.
2. Zorg dat in Photoshop het tabblad LAGEN geopend is. Klik op de knop NIEUWE LAAG MAKEN.
3. Selecteer in de gereedschappenbalk het **RECHTHOEKIG SELECTIEKADER**.
4. (Om de te kunnen zien wat bij deze techniek de mogelijkheden zijn, maak je een rechthoek of vierkant van willekeurige grootte ergens midden op de foto. Dus niet -zoals je bij les 1 t/m 4 hebt gedaan- een rand aan de buitenkant van de foto.) Je houdt de LINKER muisknop ingedrukt. Beweeg nu de muis over de foto zodat er een rechthoek ontstaat. Laat dan de muisknop los. (Als je ook de SHIFT-knop ingedrukt houdt, teken je automatisch een vierkant.)
5. (Bedenk dat je aan het werk bent op de NIEUWE LAAG, dus NIET op de originele foto!!!) **Open het menu BEWERKEN en klik op de optie OMLIJNEN.**
6. Dan opent het scherm OMLIJNEN. Op dit scherm kun je een aantal opties instellen.
Bepaal eerst de dikte van de lijn van de rechthoek in pixels. Vul bijv. in 25 px.
De kleur kun je op dezelfde manier instellen als omschreven in de lessen 2 en 3.
Vul bij LOKATIE het vakje *midden* in. Probeer later de andere opties, het lijkt erop dat de hoeken van de rechthoek dan in een andere vorm op het scherm verschijnen.
Klik nu op OK. De nieuwe rand verschijnt op het scherm.
7. Nu deselecteren. Dat kan op 2 manieren:
 - a. Kies in het menu SELECTEREN de optie DESELECTEREN.
 - b. Gebruik de toetsen Ctrl+D

Les 6: De kleur van de lijn veranderen.

Deze les is een vervolg op les 5. Dus gebruik de bewerkte foto zoals deze op het scherm staat na stap 7 van les 5.

1. Om de KLEURKIEZER te openen, klik je in de gereedschappenbalk op de knop VOORGROND INSTELLEN. De KLEURKIEZER verschijnt op het scherm.
2. Kies een kleur en klik op OK. De KLEURKIEZER sluit.
3. De knop VOORGROND INSTELLEN heeft nu de door jou gekozen kleur.
4. Klik in de gereedschappenbalk op de knop EMMERTJE.
5. Ga met het EMMERTJE precies op de gekleurde rand staan en klik op de linkermuisknop. De rand krijgt nu vanzelf de nieuwe kleur.
6. Als je een erg fijne, dunne rand hebt gemaakt, kan het lastig zijn om het emmertje precies op de rand te zetten. Dan kun je het volgende doen. Schakel in het scherm LAGEN de laag van de oorspronkelijke foto tijdelijk uit. Op het scherm staat dan alleen de nieuwe laag met de rand. Je kunt de rand nu beter zien, waardoor het makkelijker wordt om het emmertje te gebruiken.
7. Wil je een exacte kleur uit de foto gebruiken, lees dan in les 3 stap 8, 9 en 10.

Les 7: De rechthoek verplaatsen, vergroten en verkleinen.

Deze les is een vervolg op les 5. Dus gebruik de bewerkte foto zoals deze op het scherm staat na stap 7 van les 5.

1. Als je niet tevreden bent over de grootte of plaats van de rechthoek, kun je deze natuurlijk in HISTORIE verwijderen en opnieuw beginnen. Maar je kunt de rechthoek ook aanpassen na stap 7 in les 5.
2. Klik in de gereedschappenbalk op de knop VERPLAATSEN. De rand wordt geselecteerd.
3. Houdt de linker muisknop ingedrukt en beweeg de muis over de rechthoek. Je verplaatst nu de rechthoek naar een andere plaats. Laat de linker muisknop los.
4. Als je de rechthoek wilt vergroten of verkleinen, zet je de muis op een van de aanhechtingspunten in het selectiekader. De muis verandert in 2 kleine pijltjes. Houdt de linker muisknop ingedrukt en sleep de rechthoek in een door jou gewenste richting.
5. Ben je tevreden over het resultaat, klik dan op ENTER. In HISTORIE staat dan *VRIJE TRANSFORMATIE*.

Opm.

Bedenk dat veel handelingen in Photoshop op meerdere manieren tot stand kunnen komen. Het resultaat is hetzelfde, alleen de manier waarop verschilt. Bijv. Les 5 stap 7: de een kiest voor de menukeuze, de ander voor sneltoetsen.

Les 8: Het toepassen van "lijnen en randen maken" m.b.v. lagen.

Randen maken met canvas en lagen kennen verschillende toepassingsmogelijkheden. Neem als voorbeeld een foto van bijv. 25 x 35 cm die direct op een zwarte achtergrond van 40 x 50 cm geplakt wordt, zodat de totale foto in een lijst van 40 x 50 cm past. Of aan de buitenkant van de foto een dunne rand én rond ± 1 cm van de foto nog een extra rand. Zo zijn er vele toepassingen. Hier volgen er een paar m.b.v. lagen.

1. Open het menu BESTAND en klik op NIEUW.
2. Je maakt nu een zwarte achtergrond van 40 x 50 cm. Immers, die moet na afdrucken precies in de lijst passen. Vul dus bij *Breedte* in: 40 cm en bij *Hoogte* 50 cm. Standaard zal er bij *Resolutie* 72, 240 of 300 *pixels/inch* staan. Zorg ervoor dat hier hetzelfde aantal staat als bij de foto (afbeeldingsgrootte), anders klopt de verhouding niet.
3. Bij *Achtergrondinhoud* kies je *Achtergrondkeur*. Als in de gereedschappenbalk de achtergrondkleur zwart is, wordt de achtergrondkleur straks dus ook zwart. Maar deze kleur kun je later snel veranderen. Klik nu op OK. Het nieuwe "bestand" -een achtergrond van 40 x 50 cm- opent op het scherm.
4. Om deze achtergrond zo groot mogelijk weer te geven, dubbelklik je op het HANDJE.
5. Open nu een foto in Photoshop.
6. Ga in het menu naar AFBEELDING en klik op AFBEELDINGSGROOTTE.
7. In het scherm DOCUMENTGROOTTE ga je de breedte, hoogte en resolutie van de foto instellen. Vul bij *Breedte* 25 cm in. Omdat er een vinkje staat bij *Verhoudingen behouden*, wordt de hoogte automatisch in de juiste verhouding weergegeven: 37,35 cm. Bij de achtergrond (Zie regel 2) heb je bij *Resolutie* bijv. 300 ingevuld. Zorg dan dat ook hier 300 staat. Klik nu op OK.
8. De foto wordt nu aangepast. Dubbelklik op het HANDJE om de foto volledig weer te geven.
9. Open het menu SELECTEREN en klik op ALLES. Nu wordt de hele foto geselecteerd.
10. Open het menu BEWERKEN en klik op KOPIEREN.
11. Om het werken wat makkelijker te maken minimaliseer je de foto.

12. Klik nu op de zwarte achtergrond, open het menu **BEWERKEN** en klik op **PLAKKEN**.
13. De foto staat nu -in de juiste verhouding- op de zwarte achtergrond.
14. Bij een (staande) foto is het zinvol om de zwarte ruimte onder de foto groter te maken dan de ruimte boven de foto. In dit voorbeeld moet de foto dus omhoog. Dat doe je met de pijltoetsen op het toetsenbord. Klik eerst op de gereedschappenbalk op **VERPLAATSEN**. De foto wordt dan geselecteerd. Nu werken de 4 pijltoetsen.
15. Als je heel precies wil verplaatsen, zet dan het **RASTER** op het scherm. Dan heb je een mooie verdeling.
 - a. Gebruik de sneltoetsen **Ctrl+'**
 - b. Open het menu **WEERGAVE**, klik op **TONEN** en dan op **RASTER**.
(Raster weer weghalen: herhaal a of b)
16. Staat de foto op de juiste plaats, klik dan op het handje (**DESELECTEREN**).
17. Nu maak je m.b.v. **LAGEN** een rand precies langs de buitenkant van de foto, een dikte van bijv. 10 px.
Lees hiervoor de Lessen 5, 6 en 7.
(Dus: klik op de knop **NIEUWE LAAG MAKEN** om een nieuwe laag te maken; selecteer in de gereedschappenbalk het **RECHTHOEKIG SELECTIEKADER**; trek een lijn precies langs de buitenkant van de foto; Open het menu **BEWERKEN** en klik op de optie **OMLIJNEN**, enz. enz.)

Laat deze foto op het scherm staan en ga naar de volgende les.

Les 9: Een 2^e rand om de foto maken.

1. Laag 2 is de laag waarop de eerste rand staat. Nu ga je een tweede rand maken met dezelfde kleur. Ga naar de lagentab en zet de muis op LAAG 2.
2. Houd op het toetsenbord de Ctrl-toets en op de muis de linker muisknop ingedrukt en sleep LAAG 2 op de tab rechtsonder naar het pictogram NIEUWE LAAG MAKEN. Laat beide knoppen los. LAAG 2 KOPIE is gemaakt.
3. Op de foto is nu LAAG 2 KOPIE geselecteerd. Je maakt dit kader groter door op de aanhechtingspunten de muis te plaatsen en de lijn te verplaatsen. Wellicht is het weer handig om het RASTER tijdelijk op het scherm te zetten.
4. Staat het kader op de juiste plaats klik dan op het handje. Omdat de vorm is veranderd, moet deze transformatie eerst bevestigd worden. Op het scherm *Transformatie toepassen*, klik je op *toepassen*.

Les 10: Een rand sluitend om de foto maken.

Als je een lijn plaatst rond de foto, zoals omschreven in les 8 regel 17, dan plaats je de lijn "met de hand" rond de foto. Daardoor kan de lijn afwijkend rond de foto komen te staan.
(Bij de canvasmethode staat de lijn automatisch exact langs de rand van de foto.)
Op de volgende manier plaats je m.b.v. lagen een lijn/rand sluitend om de foto.

1. Herhaal Les 8 t/m regel 16.
2. Laag 1 (Dat is de laag met de foto) is nu geselecteerd. Onderaan de tab LAGEN staat de knop *Laagstijl toevoegen*. Klik op deze knop. Er opent een menu met een aantal opties. Onderaan staat *Lijn...* Klik op deze optie.
3. Het scherm LAAGSTIJL opent. In de linkerkolom is *rand* geselecteerd. (Er staat een vinkje in het vak.)
4. Ga naar het vak *Structuur* en vul in de optie *grootte* de dikte van de rand/lijn in in pixels. Standaard staat hier 3. Maak er 15 px van.
5. Standaard is ook het vak *Voorvertoning* aangevinkt. Daardoor zie je nu meteen op de foto hoe de rand eruit ziet. Onder *Voorvertoning* zie je wat de positie en kleur is van de rand.
6. Verander de optie *Positie* in BINNEN. Je ziet nu dat de rand binnen op de foto wordt geplaatst. Bij *Positie* heb je de keuze uit 3 mogelijkheden.
7. De optie *Overvloeimodus* zetten we standaard op NORMAAL.
8. De optie *Dekking* zetten we standaard op 100%.
9. De optie *Vultype* zetten we standaard op KLEUR.
10. In het laatste vak *KLEUR* kunnen we op de bekende manier de randkleur aanpassen.
11. Klik op OK en het scherm Laagstijl sluit. In laag 1 wordt nu een extra vak weergegeven waarop je kunt aflezen wat er met deze laag gebeurd is.

Laat de foto zo staan en ga verder met les 11.

Les 11: De kleur van de rand uit les 10 veranderen.

1. Zorg dat laag 1 (Dat is de laag met de foto) geselecteerd is. Onderaan de tab LAGEN staat de knop *Laagstijl toevoegen*. Klik op deze knop. Er opent een menu met een aantal opties. Onderaan staat *Lijn...* Klik op deze optie.
2. Het scherm *Laagstijl* opent. Klik nu op de optie *Kleur*. De *Kleurkiezer* opent.
3. Op de gereedschappenbalk wordt *Pipet* automatisch geselecteerd. Klik met de pipet ergens op de foto. Op het scherm *Eigen kleuren* wordt de gekozen kleur weergegeven en op de foto verandert de randkleur.
4. Herhaal regel 3 net zo lang tot je tevreden bent over de kleur en sluit dan alle schermen door op OK te drukken.
5. Een 2e lijn om de foto plaats, met dezelfde kleur als de eerste lijn, doe je op de manier zoals in de vorige lessen beschreven.

Les 12: Extra laag i.v.m. afdruk grootte van afdrukcentrale.

In les 8 t/m 11 is gewerkt met lagen. We zijn begonnen met één zwarte achtergrondlaag die de grootte heeft van de uiteindelijke lijst waarin we de foto willen plaatsen.

Bijvoorbeeld: in een lijst van 40x50cm plaats je een "passe-partout-foto" van 40x50cm. De foto zelf is bijv. 25x35cm en de rand eromheen vult de foto op tot 40x50cm.

Laat je grote foto's afdrukken via de afdrukcentrale van de Hema (En wellicht ook andere afdrukcentrales), dan moet je er rekening mee houden dat de door de Hema gehanteerde afdruk grootte afwijkt van de grootte van een lijst:

De Hema drukt **grote** foto's alleen af in de maten **40x60cm** en **50x75cm**.

Dat betekent dus dat er later een stuk van de foto moet worden afgesneden.

Neem een lijst van 50x60cm. De foto moet worden afgedrukt op 50x75cm. Bij het opmaken van de foto moet je hier dus rekening mee houden.

Bovendien leert de ervaring dat een foto nooit precies op 50x75cm wordt afgedrukt, maar bijv. op 50,3x75,6cm.

Hoe los je dit op?

1. Open het menu BESTAND en klik op NIEUW.
2. Je maakt nu een WITTE achtergrond van **40 x 60 cm**. Dit is de afdrukmaat van de Hema-afdrukcentrale. Vul dus bij *Breedte* in: 40 cm en bij *Hoogte* 60 cm. Standaard zal er bij *Resolutie* 72, 240 of 300 *pixels/inch* staan. Zorg ervoor dat hier hetzelfde aantal staat als bij de foto (afbeeldingsgrootte), anders klopt de verhouding niet.
3. Bij *Achtergrondinhoud* kies je Achtergrondkeur. Als in de gereedschappenbalk de achtergrondkleur wit is, wordt de achtergrondkleur straks dus ook wit. Maar deze kleur kun je later snel veranderen. Klik nu op OK. Het nieuwe "bestand" -een witte achtergrond van 40 x 60 cm- opent op het scherm.
4. Om deze achtergrond zo groot mogelijk weer te geven, dubbelklik je op het HANDJE.
5. Open nu weer het menu BESTAND en klik op NIEUW.
6. Je maakt nu een (tweede) zwarte achtergrond van 40 x 50 cm. Immers, die moet na het afdrukken precies in de lijst passen. Vul dus bij *Breedte* in: 40 cm en bij *Hoogte* 50 cm. Denk aan de juiste *resolutie*.
7. Bij *Achtergrondinhoud* kies je Achtergrondkeur. Als in de gereedschappenbalk de achtergrondkleur zwart is, wordt de achtergrondkleur straks dus ook zwart. Klik nu op OK. Het nieuwe "bestand" -een zwarte achtergrond van 40 x 50 cm- opent op het scherm.
8. Om deze achtergrond zo groot mogelijk weer te geven, dubbelklik je op het HANDJE.
9. Zorg dat de zwarte achtergrond op de voorgrond staat. Open het menu SELECTEREN en klik op ALLES. De zwarte achtergrond is nu geselecteerd. Dit zie je aan het selectiekader.
10. Open het menu BEWERKEN en klik op KOPIEREN. De zwarte achtergrond is nu gekopieerd. We plaatsen hem op de witte achtergrond. Minimaliseer de zwarte achtergrond. Open het menu BEWERKEN en klik op PLAKKEN. De zwarte achtergrond wordt precies in het midden van de witte achtergrond geplaatst.

Ga nu verder met het plaatsen/bewerken van de foto vanaf regel 5 in les 8.

Succes bij het oefenen!

Thom van Everdinck

februari 2013.